

СЛОВО ПРО РІДНУ ШКОЛУ

Однією з найстаріших шкіл міста є ЗОШ № 14. Вона знаходиться на території колишнього села Басів Кут (сьогодні – це місто, вулиця Залізнична). За свідченням старожилів, її будівництво розпочато в 1911 році. Хоча є документи, які засвідчують про існування церковно-приходської школи в селі Басів Кут у кінці XIX століття, де грамоті, в основному хлопчиків, навчав священнослужитель.

Після 1912 року в школі було організовано два класи (50-55 учнів), навчання проводив дяк. Були організовані класи-комплекти, тобто учні першого класу навчалися з третім, другого - з четвертим. Навчання проводила одна вчителька.

За часів польської окупації, в тридцятих роках, школу реорганізували в польську семирічку. Навчання проводили польською мовою. Українську мову вивчали як предмет тільки з третього класу. У документі після закінчення школи за вивчення української мови ставилась оцінка у графу «язик руський»! У приміщенні школи жив директор зі своєю сім'єю. Був маленький магазинчик, де продавали канцтовари. Школа не мала приміщень для навчання дітей, які хотіли здобути знання. І тому директор змушений був орендувати приміщення для навчання в людей, які жили поряд зі школою. Тоді тут уже навчалися 150-170 учнів, а вчителів було понад 10.

За тимчасової німецької окупації

школа не працювала. У післявоєнні роки в класах навчалися переростки. Школа стала україномовною, створювались піонерська та комсомольська організації. Для навчання учнів були направлені вчителі зі східних областей України. З тих пір аж до виходу на заслужений відпочинок у школі працювали вчителі початкового навчання Галина Уманець, Ганна Оніпко. У 50-х роках свою трудову діяльність у цій школі розпочали Неоніла Стадник, Олександра Мойсеєнко, Тетяна Суходько, Михайло Омельчук. Учителям доводилося не тільки навчати дітей, але й долучатися до ліквідації малописьменності серед населення Басового Кута. У книзі наказів школи за 1953 рік є розпорядження директора про закріплення вулиць Басового Кута за кожним вчителем для роботи з неписьменними. Перш ніж навчати грамоті, потрібно було переконати мешканців у необхідності здобуття знань. Умови для навчання учнів і праці вчителів були складними. Як згадує Галина Уманець, класи освітлювали лампами,

парті були важкі, великі, з тесаних дошок, узимку було дуже холодно, діти сиділи в пальтах, валянках, теплих хустинах. Замерзала вода для пиття в бачку, а підлога після миття ставала доброю ковзанкою на перерві. Учні дуже дорожили навіть огризком олівця, бо їх не вистачало. Інколи замість зошитів використовували кожний клаптик паперу, писали між друкованими рядками старих газет. Часто в селі були перестрілки між представниками різних політичних сил. І тоді батьки дітей до школи

не пускали, а вчителі перебували в міському відділі освіти.

У післявоєнні роки педагогічний колектив школи оновлювався, але залишався осередок педагогів, які впродовж десятиліть навчали багато поколінь мешканців Басового Кута: від дідусів і бабусь до онуків і правнуків. Може, цим і пояснюється тісний зв'язок різних поколінь педагогів і випускників школи. Стали традиційними зустрічі ветеранів педагогічної праці, випускників різних років.

У червні 2007 року школа відзначала 60-річчя першого післявоєнного випуску. Приміщення не вмістило всіх охочих побувати на святі, оскільки на зустріч прийшли не тільки випускники 1947 року, але й колишні учні різних років. Тому свято проводили на подвір'ї, під високими березами, посадженими учнями та вчителями понад 30 років тому.

Багатох учителів, які в післявоєнний період прийшли у школу, вже немає. З теплом згадують випускники і колеги колишніх директорів Сергія Дратованого, Антоніну Бльосткіну, Святослава Абрамовича.

90-річний ювілей нещодавно відзначила Ганна Оніпко, 80 років відсвяткував Борис Васюк. Тому такою радісною, родинною душевною стала зустріч ветеранів педагогічної праці школи №14, яка була організована в музеї освіти м. Рівного. На зустріч прийшли понад 20 членів педагогічного колективу, в тому числі дружини і дочки тих, хто пішов із життя. Зі словами глибокої шани і поваги до тих, хто все своє життя присвятив дітям, звернувся начальник управління освіти Віталій Новак. Він зазначив, що ця зустріч покладе початок роботи з ветеранами-освітянами всіх навчальних закладів міста, оскільки історія освіти – це праця кожного педагога. Ветерани зацікавилися проведеною для них екскурсією і долучилися до поповнення музею новими експонатами.

Ця зустріч переконала, що вчителів пам'ятають до тих пір, доки живуть його учні. А про людину судять за її справами.

Олеся ПАСІЧНИК,
начальник методичного
відділу управління освіти,
випускниця ЗОШ №14 1966 року